

Izhaja:

•10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto I.

V Celovei 10. julija 1882.

Št. 13.

Dr. Vošnjakov govor zastran ljudskih šol na Koroškem.

(Dalje.)

Gospodje, obžalujem, da je na Koroškem taka razburjenost zoper Slovence. Pa to je povsod, kjer so ljudje kakemu narodu izneverjeni, da ti prejšnji svoj rod najhujše sovražijo. (Res je! na desni.) To vidimo povsod po vsem svetu in tudi na Koroškem.

Koroška je bila do 13. in 14. stoletja čisto slovenska, zdaj je pa slovenska samo še v južnem delu. Jaz mislim, da se je dežela ponemčila deloma tudi po nemških priseljencih, deloma pa tudi z raznarodnjenjem. Vsakako pa je bila Koroška enkrat slovenska, to nam dokazuje zgodovina. Kdor se peča z nemško literaturo, mu bo znano, da je potoval po Koroškem leta 1227 pesnik Ulrich Lichtensteinski. On je prišel kot Venera preoblečen iz Benetek skoz Koroško in šel na Češko. Ta Ulrich je poslal poročnika pred sebo po vseh deželah, da je svojemu gospodu pot pripravljaj. Tako je prišel v Kindberg na Štajerskem k gospodu Otonu iz Buchovega. Ta ga je tako pozdravil:

„Vil edelin künigin

Euch heizet willekomen sin

In Dizlant ein windisch wip.“

Ta Oton je toraj mislil, da je Venera slovenska žena, ker pride iz Koroškega, od juga. Ko je Ulrich Lichtensteinski prišel na Koroško mejo, prišel mu je nasproti koroški knez s 100 vitezi in ga po slovensko pozdravil, kakor Ulrich sam piše: „Buga vas primi gralva Venus“ to je: Bog vas primi kraljeva Venera.

Tedaj je dokazano, da je koroški knez slovensko govoril. To je znano tudi iz zgodovine, ker je koroški knez na polji pri Gospisveti slovensko prisegal, prej da so ga potrdili. O tem priča stari spomenik na Gosposveškem polji, kjer se je knez kronal.

Jaz obžalujem, da so koroški Slovenci na svojo zgodovino čisto pozabili; pa upam, da se bodo že sčasom zavedli in se spominjali, da so potomci naroda, kateri se je nekdanj daleč črez sedanje jezikovne meje razširjal in kterega jezik je zelo star in se je že v 9. stoletju pisal. Ko je moj prijatelj Tonkli rekel, da je slovenski jezik kot pismeni jezik starejši od nemškega, ste se mu smejali; jaz pa ravno tisto trdim.

Kakor je znano, je zdanja slovenščina hči staroslovensčine. V staroslovenskem jeziku se je na tiskalo že pred tisoč leti, tačas o nemškem

pismenem jeziku še ni bilo govora. Slovenski jezik toraj ni nov, narejen tudi ne, da še le nastaja, kakor je gosp. vitez Carneri trdil.

Slovenščina se je pisala o času reformacije, ima iz tiste dobe mnogo tiskovin, in od tega časa se je le malo spremenila; da! reči bi se moglo, da se slovenščina, kakor se je pisala takrat, veliko bolj našej zdanjej slovenščini približuje, kot zdanja visoka nemščina onej, katero je Luter pisal in se more kot nova, narejena zanimovati.

Res je, da nas je malo in da se imamo boriti kot majhen narod z mnogimi težavami, posebno zato, ker nam ni nikoli solnce prijazne vlade sijalo in nismo vživali podpore mogočnejšev, in po krajevarjih smo morali in še moramo vkup zbirati, ako hočemo kako slovensko knjigo na svetlo spraviti. (Dobro! na desni.) Potem ni čudo, da ne napredujemo tako hitro, kakor drugi narodi.

(Dalje prihodnjič.)

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

iz Celovca. (Slovenci aleluja!) — s temi besedami smo oklicali Pražakov ukaz, da se morajo pri slovenskih in mešanih sodnijah na Koroškem sprejemati vse po slovensko pisane vloge. „Freie Stimm.“ so hudo ropotale in trdile, da to ne more in ne sme biti! Vkljub temu ropotanju se pa suče svet vendar lepo naprej in slovenska beseda dobiva več in več veljavnosti. Nek doktor iz Ptuja je Pliberškej sodnji poslaval slovensko tožbo, gosp. sodnik Schaden pa je ni sprejel in jo poslal nazaj. Ptujski doktor se je pa pritožil pri višej sodnji v Gradcu in ta je ukazala, da mora Pliberška sodnja slovensko tožbo prevzeti. Zdaj je pa grozno javkanje v Izraelu! „Fr. Stimm.“ razsajajo in hujskajo zoper slovenske rodoljube, ki so tako abotni in predrzni, da pravijo: uradniki, ki imajo s Slovenci kaj obravnovati, morajo slovensko znati! Ali je pa to preveč in prenapeto? Saj morajo uradniki pri Nemcih, Italijanih, Francozih itd. znati s temi narodi po domače govoriti in obravnovati, zakaj bi mi Slovenci ne imeli ravno te pravice in bi imeli vse le imeti v tujej besedi? — Časnik „Fr. St.“ bi nemškim uradnikom veliko bolj postregel, ako bi jim prigovarjal, naj se učijo slovenskega jezika, kakor pa s tim, da hujska zoper slovenske rodoljube, psuje slovensko besedo, ktere on čisto nič ne razumi, in gospode uradnike straši, da bojo vsi ob službo in kruh prišli. Vsak nam

je ljub — bodisi kteresikoli narodnosti — da le zna naš slovenski jezik. — Oslarije ta časnik čenča pa tako debele, da človek ne ve, ali bi se smejal ali jezil. Prav v resnici trdi, da na Koroškem ni Slovencev, ampak le „Wenden“, ki ne govorijo slovensko, ampak „windisch“, ki ne razumijo slovenskega jezika, kakor se v bukvah in pismih nahaja in ki ne zastopijo Slovencev na Kranjskem in ti ne zastopijo Slovencev na Koroškem. Omilovanja vredni Nemci, ki si dajo take medvede natvezovati! Nesramna predrznost je to, če človek govori ali piše o takih zadevah, na ktere se zastopi, kakor zajec na boben. — Naj pa pravijo in počenajo ti preklemani naši nasprotniki, kar jim ljubo, naša pravična in postavna reč vendar napreduje. Okrajni sodnik v Pliberce, gosp. Schaden, ki slovenske vloge od dr. Gregorca v Ptuji ni hotel prevzeti, dobil je iz Gradca oster ukaz, da jo mora prevzeti in rešiti. Lejte! ministerstvo nam je pravično in dobro!

Iz pri Zili. (Asekuranca.) Nek prost kmet nam piše: Akoravno se zdaj veliko bolj zanimajo ljudje za zavarovalne zavode (asekurance), kakor nekdanj, pa je vendar še dosti nezavarovanih. To pride odtod, ker niso vse asekurance dobre, zato se še veliko posestnikov „kride“ boji. Razumniši možje so se že večkrat posvetovali, kako bi se osnovala občinske ali okrajne asekurance, da bi tako denar le med nami ostal, pa žali Bog da takih asekuranc do zdaj više gosposke niso bile še privoljile. No vendar pa obstoji tudi neka asekuranca (zavarovalni zavod), ki ne skrbi samo za svojo mošnjo, kakor navadno druge asekurance, ampak skrbi tudi za občno korist svojih zavarovancev. To asekuranca so osnovali naši izvrstni severoslovanski bratje Čehi v Pragi in mu dali ime „Slavija“! Ta „Slavija“ zdaj že po celej naši cesarovini močno slovi, ker ona posojuje svojim zavarovancem denarje za primerno nizke obresti; daje tudi brizgalnice (Feuerspritzen) tistim občinam, kjer je največ zavarovancev pri „Slaviji“. Do leta 1880 je „Slavija“ občinam razdelila že 259 takih brizgalnic, ki so bile skupnej vredne 102.127 gld. 73 kr.! Torej je ta asekuranca vsega priporočila vredna. — „Svoji k svojim“ tako kliče tudi „Slov. Narod“ v števil. 78 t. I. v tej zadevi. „Novice“ so tudi 31. maja t. l. števil. 22 celo letni račun prinesle od te slavne „Slavije“. — Slovenci na Koroškem poslušajte!

Iz Vetrinjske fare. (Žetev; sama sleparija.) Mrzla vigred je branila, da trava ni mogla lepo in visoko rasti, zato je sena le pičlo in še to smo morali le vkrasti, tako nas je dež dražil. Na njivah se pa dokaj lepo kaže. Ravno kar bo leto, kar nam je vlani toča vse potolkla in je zasejala po njivah erž in pšenico. Vsjali smo hejdo na pobite njive in rastla je ta in erž. Hejda je bila lepa in smo jo poželi; erž pa, ktero je toča zasjala, se ravno zdaj žanje in je prav lepa na klasji in slami, le druge robe je dosti vmes in ne bode se mogla rabiti za seme. Tudi pšenica, ktero je toča zasjala, je jako lepa na klasji; le Bog nas obvaruj, da vse srečno v roke pride. — 4. majnika - na sv. Frjana den - pride nek posel ali pot od občinskega župana in ponudi mi polo ali pogen papirja, naj zapišem, kakošno šolo da hočem, trdo nemško ali trdo slo-

vensko. Rečem mu, jes hočem slovensko in nemško, tako da se otroci najpred učijo dobro slovensko, sčasoma potem tudi nemško. Posel pa pravi: No, če hočeš namešano, pa podpiši se na tole polo, na nemško. Tega pa ne storim, se mu odrežem, in vzemem uno polo pa vidim, da ne tej poli še ni bil podpisan nobeden. Ali to niso limanice, da so nas vjeli? Zakaj da pa niso se napravile tri pole: za trdo nemško, trdo slovensko in slovensko-nemško šolo? Dober stojim, da bi se bile dve tretjini vseh posestnikov podpisale za slovensko-nemško šolo. Po tem čudnem poti so najeli toliko nemških podpisov! Slišal sem praviti, da sta se izmed 217 posestnikov le dva podpisala za trdo slovensko šolo, drugi vsi pa za nemško. Sama sleparija! — Zvijacha in sleparija pa imate le kratke noge; slovenski kmetje bojo gotovo sprevideli, kako neumen je nemški nauk za slovenske otroke in bojo tirjali: Najprej domače potem tuje, najprej slovensko potem nemško!

Iz Trbiža. (Visok gost; koze; potepuh; nesreča.) V soboto 24. junija in v nedeljo smo imeli v naši dolini imenitnega gosta. Nj. vel. nadvojvoda Albrecht so namreč prišli na Trbiž tamojšnji lovski bataljon ogledovat. Radi bi jih bili sprejeli in počastili, kakor se spodobi počastiti cesarjevega sorodnika, pa nihče nam ni oznanil, da pridejo k nam tako visoki gost. To se je nam tem bolj čudno zdelo, ker je bilo v pretečeni jeseni, ko se je laški kralj, ki nam Avstrijancem čisto nič ni prijazen, zaukazano, da se mu morajo uradniki pokloniti in ga počastiti. Mi pa mislimo, da gre čast najprej naši cesarski rodovini. V nedeljo so nam pokazali, da ne samo za svoje podložne žolnirje skrbijo, da zraven tega tudi na dušo ne pozabijo in Bogu dajo, kar je Božjega. Akoravno so visoko postavljeni, vendar ne pozabijo, da so katoličan in zato svoje krščanske dolžnosti zvesto dopolnjujejo. Prišli so namreč v nedeljo v cerkev in bili prav pobožno pri sveti meši. Kako bi bilo lepo, ko bi nam vsi gospodi tako lep izgled dajali! Gotovo bi se na svetu boljši godilo, Bog bi naše djanje požegnal, siromaštvo in zločinstvo bi se zmanjšalo in ljubi mir bi prebival med nami. — Odkar se nevera širi, se pa tudi capini in potepuhi množijo. Po naših krajih se je pretečene dni nek potepuh klatil, ki je v cerkvi na Vratah, v neki podružnici Bistriške fare na Zili in v Trbiški fari darovani denar pri dveh križih pobral. Na Trbižu so ga vjeli in v Celovec peljali, gredé je pa v Kokovskem tunelu iz železniškega voza skočil in hotel pete odnesti, kar mu je pa spodletelo. — V Rabeljske fužini se je zgodila 20. junija strašna nesreča. V c. k. delavnici je namreč kolo nekega pridnega delavca zgrabilo, in mu vse kosti polomilo. Nesrečni delavec je bil pri priči mertev.

Iz Košentavre. (Pomagajte!) Kar sem v „Volksstimme“ št. 25 bral: da se načelniku krajnega šolskega sveta v Slov. Plajbergu taka godi, da nihče ne bode volje, načelnitva prevzeti, — to bode menda resnica. Gosp. Ogriz Matevž, načelnik krajn. šolsk. sveta, je, kakor sem izvedel iz zanesljivih ust, odložil svoje čestno mesto in to tudi že v Celovec naznanil. Spolnoval je svoje dolžnosti zvesto in si za to navlekel veliko škodo in sitnost. Bil je rudokop ali knap — pa

predstojnik A. O. ga je pripravil ob rudokopijo, ker so predstojnikovi otroci šolo zamujali in je oče kaznovan bil. Podal se je načelnik O. M. k drvariji in dobil res službo pri nekem drvarskem mojstru. Pa pride humbrški gojzdnar M. M. in ga dene pri tej priči ob službo. Od česa hoče načelnik M. O. sebe in svojo družino — ženo in tri otročiče — preživljati; v Plajbergu ni nobenega prislužka: ali v jami pri rudi ali pa v gori pri lesu. Predstojnik A. O. in gojzdnar M. M. sta nekje na Gornjem Koroškem doma in tema se je šolski načelnik O. M. zameril. Ako ne pride pomoči, je O. M. prisiljen svojo hišico prodati, svoja šila in kopita pobrati in se z družino podati na tuje. Vse to si je zaslužil s tem, da je šolo podpiral in svoje dolžnosti kot šolski načelnik zvesto spolnoval. Višim šolskim oblastnijam so vse te reči naznanjene; te jih bojo gotovo dobro preiskale in možu, ki po nedolžnem trpi, tudi na pomoč priteklo: Pomagajte!

Iz slov. Plajberga. (Merlin — skerben župan?) Podljudeljska občina obsega tudi slov. Plajberg; prej je bila Plajberška tara samosvoja občina. Nemškutarji pa niso dali prej miru in pokoja, da so čisto slovensko občino pritvezli k Podljudeljski, kjer se je nemškutarija že odnekdaj košatila. Tudi sedANJI župan, gosp. Merlin Urban, rad v nemški rog trobi in se nemškej gospodi globoko do tal priklanja. Za Slovence pa nima srca, kar je že pokazal s tem, da je v Celovcu preklemani protest zoper g. dr. Vošnjaka podpisal. Spet vnovič je spričal, da do slovenskega Plajberga res nima srca in skrbi. V Plajbeze je uboga občina in ima le malo dohodkov, pa še ti so se občina in ima le malo dohodkov, pa še ti so se spet zmanjšali. Ni dolgo, kar je bila licitanda za Plajberško lovsko pravico. Mislili so si Plajberčani lovsko pravico sami najeti ali vsaj pri licitandi se oglasiti, da bi najemnino kaj na viš nagnali. Pa slovenski Plajberg obrača — Merlin pa obrne: kdaj da se bode lovška pravica v najem dala, v Plajberze še naznanjeno ni bilo. Ko se je zvedlo, podala sta se hitro posestnik Avovnik in Schwerzer k licitaciji, pa vendar sta jo zamudila in lovška pravica je šla v najem za 35 gl., prej pa je neslo na leto 40 gld. Tako zgubi slovenski Plajberg vsako leto 5 gld. Že to je po vsej pravici posestnike razdražilo, pa še hujši gujev je navstal, ko je neko nedeljo občinski sluga okliceval, naj se postava zastran lova in paše natanjčno spolnuje, sicer pride ostra in visoka kazen. Posestniki postave dobro poznajo in jih spolnujejo, naj le tudi gospoda zastran škode, ki jo divjad po njivah in travnikih napravlja, svojih dolžnost ne pozabi in škodo vestno povračuje. Vseh teh sitnost bi treba ne bilo, ako bi bila licitanda tudi v Plajberze oklicana. Da gosp. župan Merlin na nas Plajberščane pozabi in za nas tako malo skrbi, tega pa mi pozabili ne bomo: Prihodnje volitve bojo to spričale.

Izpod Macena. (Ni vse zlato, kar se blišči.) Neki zimski večer leta 18.. so sosedi sedeli v nekej krčmi; to pa ni bila kaka navadna krčma, to je bila prava palača, ki je daleč okoli slovela po celej Rožni dolini. Žganje jim je bilo že precej v glavo zlezlo, posebno krčmar sam je bil precej nabasan in glasen. Ravno je pripovedoval in se hvalizal, kako je hodil v nemške šole

in sanjaril je še celó o latinskih šolah. Ni zabil razkazovati, kako dobro in lepo da je, če človek nemško zna, kakor on. Bahaje se je rekel: Šel sem k nemškemu dohtarju, dal si tam napraviti nemško pismo, pokazal ga nemškim gospodom v hranilnici in dobil od njih denarjev, kolikor jih je moje srce poželelo. Sosedje! tam je denarja več kakor vi imate kislega zelja ali kapusa v jeseni. S slovenskim pismom bi ne bil dobil beliča ne. Poslušalcem so se sline po bradi cedile. To kvantanje je nek mlad posestnik, ki je po starših precej zadolženo hišo podedoval ali erbal, prav pazljivo poslušal, pa vendar sprevidel, da gospodi v hranilnici krčmarju — bahaču denarjev niso darovali, da bo treba obresti ali interes plačevati pa tudi kapital povrniti. Tedaj bode pa tudi nemščina le malo kaj pomagala, si je mislil. Koj tam pri priči je na tihem sklenil, z obema rokama se dela poprijeti, slovenske bukve prav pridno prebirati in se iz njih koristnih reči učiti, pijančevanja in igre se varovati, kratko: kerščansko, pametno in varčno gospodariti. In lejte! skorej se je pri hiši in na polji jelo kazati novo življenje, Bog mu je dal zdravje in srečo in začel je dolgove plačevati in z vsem se dobro oskrbovati. — Minulo je nekaj let in kako se je vse spreobrnilo! Danes vidimo oba ta posestnika na enem in tistem potu, na potu v hranilnico. Slovenec se muzi in čaka v hranilnici veselega obraza. Ko pride na vrsto, vpraša ga bolj mlad in droben gosp. uradnik: „Wosten, Einlegen?“ Ja toliko bi rad vložil.“ „Tajč, Tajč reden, wer wird sich hier Windisch freten“, in potem mu poda številko. Vse bolj prijazen je tisti bolj rejeni gosp. uradnik, ki denar sprejemlje, ta vsaj nekoliko naščino lomi. Čudno, da se tudi tu ne gleda bolj na znanje našega jezika, ker Slovencev gotovo veliko - veliko pride. Med tem časom je pa prikrevsal s povešeno glavo znani nemčur krčmar; kar potuhnjeno se je skobacal v pisarno dr. L. Čez eno pride še le nazaj iz pisarne z objokanimi očmi, in memra polglasno sam seboj: „Menda me je sam vrag omotil, da sem iskal pri tem zavodu pomoči, tu ne pomaga nobena zvičajna obljuba in tudi ne jok ne moledovanje, torej le samo gotov denar — no tako ti trdosrčneži ne odjenjajo, da mi bodo celi dom po dražbi prodali! Nagajivi, hudobni jeziki pa še tudi vedó pripovedovati, da sem svojo lastno družino zares blagostno ogoljufal in na beraško palico pripravil.“ Ter tako si je zaredil črva-vesti, ki ga noč in den gloje in razjeda, torej si siromak s tem hoče pomagati, da se vedno pogostojše z žganjam zaliva; pa kolikor bolj zaliva, toliko hujše bezni in razsaja, tako da se je bati, da bode popolnoma zbolel na možganih. Slovenci! vidite, da ni vse zlato, kar se blišči.

Iz Hodiške okolice. (Narobe svet.) Župane smo si mi Slovenci izvolili v ta namen, da bi za nas in naše potrebe skrbeli, kakor oče skrbi za svoje otroke: župani bi imeli biti očetje svoje občine. Pa zdaj je narobe svet! Imamo županov, katerim naša materna beseda preseda. Vsi žalostni smo slišali in brali, kako so župani Celovške okolice podpisali tisti protest zoper g. dr. Vošnjaka, zoper našo besedo v šoli! — Prav je pisal „Mir“, da nektere ljudi luna trka. Kdor mirno premiš-

ljuje in nima slame namesto možganov, mora sam spoznati, da to ni in ne more pametno biti, slovenske otroke, ki še materni slovenski jezik komaj govorijo, v nemškem podučevati! Pa pustimo to in nemčurske gospode župane, ki so tisti protest podpisali, in povem le še to, da imamo tudi takih županov, ki bi imeli kaj dobrega in pametnega podpisati, pa tega ne storijo. Leta 1876 je iz Celovca v Hodiše prišlo pismo, naj se Hodiška in Škofiška občina vpišete s svojo zemljo v prvo vrsto, kakor je vpisana Celovška in Vetrinjska. Možje iz Hodiš in Škofič so se spogovorili, naj vložijo zoper to prošnjo, da to ne gre. V Škofičah je bilo tako nared, naj grejo gg. župan, Halej in Kap k temu posvetovanju. Prišel je napovedani den, prišel je k seji Kap, kogar pa ni bilo, ta je bil gosp. župan sam in Halej. Naša zemlja je bila postavljena v prvo vrsto in zdaj zdihujemo mi vsi pod visokimi davki. Morebiti bi bili naši možje kaj opravili in naše njive, travnike in gore v nižjo vrsto spravili in mi bi menj davkov plačevali. Naj bi naši župani povsod in vselej na svojem mestu bili in se moško potegovali za svoje občine!

Izpod Št. Krištofove gore. (Strela in ogenj; žetev; šola.) Na sv. Petra in Pavlja praznik proti večeru smo v Šmartnem pri Freudenbergu blizu Otmanj imeli velik strah. Od Gospo-svete sem se privalijo črni oblaki; bliska in treska, da je bilo groza, kar strela vreže in vdari v stolp ali turn v Šmartnem, ki je podružnica Timenske fare. Strela je vdarila na jutrovej strani, goreti pa je začelo na južnej strani. K sreči je gospod učitelj T. to hitro zapazil, W. A. štacunarjev sin in K. fužinski delavec so na vso moč pomagali in plamen srečno pogasili. Strela je po stolpu in cerkvi hudo razsajala; lesovje v stolpu ščepljala, zidovje po cerkvi na več krajeh razcepila in škode okoli 400 gld. naredila. Druge nesreče hudourje ni napravilo. Po polji prav lepo stoji in žetev bo se te dni začela; le lepe ure Bog nam daj; že skorej cele 4 tedne imamo deževje. Seno se zavoljo mrzle vigredi ni kaj dobro obneslo in še to se je v mokroti pokvarilo. Našim sosedom proti jugu je toča vse pobila: Bog nas obvaruj! — Otmanje in Šmartno stojita na nemški meji in imata z nemškutarijo svoje sitnosti in težave. V Otmanjah so pred nekterimi leti postavili fajmoštra, ki ne zna čisto nič slovensko, in vendar je veliko ljudi, ki nemških pridig in naukov ne razumejo, ki svoje molitve vse po slovensko opravljajo, in ki tudi doma po slovensko govorijo. Tudi v Šmartnem je šola le nemška; poprejšni posestnik grajščine Freudenberg gospod Stokert je bil sam strasten Nемец in je tudi sosedne Slovence tako zmotil, da so tirjali za svoje slovenske otroke ne samo nemški poduk, temuč tudi celo trdo nemške učnike! Slovenci! ali se Vam otročiči ne smilijo? Ali bi ne bilo modrejši, da bi se Vaši otroci podučevali tako, kakor zdrava pamet kaže in kakor se po celem svetu godi? Najprej domača beseda, ktero otroci znajo in razumejo in potem še le tujo. Poskusite, bote videli, da bojo otroci več in bolj znali — slovensko in nemško, bojo tudi, ko šoli že odrastejo, znali slovenske bukve prebirati, se marsičesa potrebne in koristnega naučiti in si pošten kratek čas delati!

Gorenče pri Rudi. (Žalostna novica; slovenščina v šolah.) 19. junija so nas zapustili gospod Franc Šavbah, ki so več let našo faro tako zvesto in lepo oskrbovali. Z gorečimi solzami in iz dna svojega srca vsi farmani za njimi kličejo: „Za ves trud in vso skrb bodi jim srčna hvala in naj se jim na novem mestu prav dobro godi!“ Lepe besede, ki so jih č. g. dekan Velikovski 18. dne pri ločitvi v cerkvi govorili: „Žetev je sicer velika, pa delavcev le malo; prosite torej Gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev“ — so resnične pa grenke. Fara Gorenče, ki šteje 600 duš, nima več svojega lastnega dušnega pastirja; č. Suški gospod, ki stanujejo unkraj Drave in dobre dve uri od nas, bojo našo faro oskrbovali. To je sila težavno za gospoda in tudi za nas! Bog jim daj trdno zdravje za to težavno opravilo! Da duhovnikov zmanjkuje, pride nekaj tudi od poštav, ki so jih liberalci skovali. Vsem stanovom so plačila močno zvišali, duhovnikom pa pri starem pustili, ja! kolikor moč priškrcevali; tudi vojaška postava marsiktere mladence od semenišča odvrtačuje in sploh se kmetom po novih postavah tako trda in huda godi, da ne premorejo svojih sinov pošiljati v latinske šole. Da bi te žalostne razmere le skorej se spreobrnilo! — Pravda zavoljo slovenskega jezika tudi tukaj teče; Slovenci ne vpravimo v noben žakelj, zakaj se Nemci tako posilama v naše šole in kancelije vtikajo? Nemci imajo svoj materni jezik povsod, in prav je tako. Prašamo, zakaj da bi morali mi in naši otroci tujo nemščino mlatiti, znano slovensko pa zanemarjati? Menda nas hočejo Nemci še zanaprej sirove in neomikane imeti; kajti prava ljudska omika je le mogoča na podlagi matrne besede. To tudi pametni in pravični Nemci sprevidijo in se čudijo, zakaj da nas prenapeti Nemci in s temi tudi še Slovenci pri tej hvalevrednej zadevi overajo: Nemci in Slovenci imamo vsi enake butare; ali to ni pravično, naj da imamo tudi enake pravice? Zatorej je tudi naš šolski svet v nekeji seji svojo žalost izrekel črez to, da so nekteri gg. župani tisti slaboglasni protest zoper gosp. dr. Vošnjaka podpisali; kajti župani nimajo pravice, v šolske zadeve se mešati, ker je zato od občine izvoljeni in po postavi pooblašteni šolski svet. Naš krajni šolski svet je torej sklenil, naj se tisti protest čisto zavrže in to naj obvelja in se nam daje, za kar se gospod dr. Vošnjak poteguje. „Zakaj se na Koroškem v ljudskih šolah v slovenskem jeziku tako malo podučuje“, se večkrat poprašujejo gg. učitelji? Kaj ti gospodje odgovorijo? „Radi bi slovensko učili, ko bi sami znali, pravijo eni, drugi pa, ko bi smeli“, kar pa ne znam ob času, ko bi že imeli znati, temu sem seveda sovražnik. Zakaj ne uravnajo visoke oblasti vsega nauka tako, da bi šolski pripravniki znali tudi slovenski, in bi se jim ne bilo treba bati, na deželi tudi v slovenskem jeziku podučevati? Ves slovenski svet bi bil jim za to hvaležen. Zakaj tega ne storijo? Ali se mar hvale in zahvale bojijo?

V Št. Miheli na Kerci je vdarila strela na praznik sv. Petra in Pavla okoli 6. ure zvečer v Mlinarjev skedenj in hlev. Kmalo je bilo vse v ognju, le živino so rešili in premično orodje. Zgorela bi bila tudi streha na hiši in kar je pod njo,

pa ves Št. Mihel je bil na nogah ognju branit in prišli so tudi na pomoč iz najbližnjih krajev z ročnimi brizgalnicami na pomoč; tudi dež je močno lil. Posestnik je naročnik na „Mir“ in zavarovan, kakor tukaj sploh vsi posestniki. Ravno v tem času je vdarila strela tudi v zvonik Št. Martinske cerkve v Timenškej fari.

Iz Ziljske doline. (Prepovedane igre; v ravnanje Zile.) Nekteri krčmarji v Št. Mohoru zapravljivo djanje deloplačnih posestnikov in drugih brezskrbnih postopačev s tem zelo podpirajo, da jim dovolijo v svojih gostilnih prostorih za visok denar igrati. Takošni zapravljivci včasih tudi druge pri svojih opravljenih sicer vrle može zapeljejo, ki zaigrajo marsikrat vse svoje denarje. Ali okrajna gosposka, žandarji in župan, ki imajo vsi v tem trgu svoj sedež, od tega še nič ne vejo? — Konec preteklega mesca so se peljali visoko postavljeni gospodje proti Šent Mohoru. Bili so ti soudi tiste komisije, ki čuje nad reguliranjem hude Zilje in ki imajo vsi velika plačila na den. Precej tisočev se je že in se bo še izdalo, ubogi kmečki ljudje plačujejo, da jim žile pokajo. Zilja se v nekterih krajih močno vije, trga in polagoma odnaša lepe njive in senožete. Da bi se ti gospodje le tudi potrudili, da bi to delo hitro in srečno dokončali!

Iz Ježice poleg Ljubljane. (Šolska veselica.) Šolska mladina je imela svojo veselico. Zbrali smo se nekoliko pred šesto uro zjutraj v šolski sobi, in jo potem par za parom 78 šolarjev odrinili s šolskim banderom naprej v podružnico, cerkev sv. Jurja, kjer so naš mnogozaslужeni in za šolsko mladino zelo vneti gospod župnik Franc Povše sv. mešo brali, pri kateri je šolska mladina pela. Po končani službi božji, podali smo se skozi gojzd pri Stožicah, prepevaje mnogotere pesmi, do reke Save. In ko smo se bili nekoliko odpočili, zapeli smo zopet nekatere pesmice, ter pevaje pot nastopili proti Malivesi. Tu prebiva predsednik krajnega šolskega sveta, č. gosp. Ignacij Cunder, ki je pravi šolski oče. Pred hišo razstopi se šolska mladina v kolobar, ter navdušeno zapoje cesarsko himno. Po končani pesmi smo se podali na vrt gosp. predsednika, kjer se je šolska mladina jako dobro pogostila z belim kruhom in vinom. Vse je bilo židane volje. Proti poludnevu smo se razšli hvaležnega in veselega srca.

Iz sv. Gore pod Ljubljano. (Nove orglje.) Nove orglje za romarsko cerkev Matere Božje na sv. Gori za Savo so postavili gg. Ign. Zupan in sinova iz Kroke na Gorenjskem. Orglje imajo 13 spremenov (pevajočih) dva manuala in en pedal. Manualni obseg od c—f 54 tonov, pedalni od c—d 27 tonov. Glas polnih orgelj je veličasten in mogočen, prijetna in močna intonacija daje orgljam jako prijeten in čist glas, v skupnosti je uglasha prav dobra, kakor tudi dispozicija dobro izvoljena. Posamezni spremeni dobro služijo predpisanemu značaju. Zunanja oblika je okusna, znotrajna iz poštene robe in vestna. Posebno zanimiv je kegljodilja (Kegelladen.) Igralnik je okusno izdelan, organistu služi vse jako priročno, odpiranje spremenov se vrši začudeno gladko in lahko, igra na obeh manualih kakor na pedalu zelo pripravna in lahka, sploh vse je hvale vredno, kar gg. Zupan-e samo priporoča; da pridno napre-

dujejo, to so pokazali zopet pri teh orgljah, ktere so nam postavili v splošno zadovoljnost. Poskušatelj orgelj, gosp. Anton Foerster, stolni kapelnik v Ljubljani, orglje pohvalno odobruje in se izreka, da je cena tem orgljam nizka.

Iz Gradca. (Vabilo.) Iz med učiteljstva ljudskih in meščanskih šol v Gradci ustanovil se je odbor, da bi ustanovil stalno razstavo učnih pripomočkov za ljudske in meščanske šole, za učiteljske pripravnice, in za učiteljske in šolske biblioteke.

Ustanovitev razstave v Gradci je že zaradi tega posebnega pomena, ker je to mesto tako rekoč kulturno središče za južne in zapadne dežele, kakor Štirsko, Koroško, Kranjsko in Primorje, in ker posamezne dežele z malimi izjemki še niso z učnimi pripomočki tako preskrbljene, kakor bi bilo želeti, in je upanje, da bi se na ta način še mnogo razpečalo. Odbor za stalno razstavo je že meseca januarja t. l. poslal okrožnico na različna založništva učnih pripomočkov. Veliko tvarine se je že doposlalo in še vedno dohaja nova. Do sedaj se je toliko nabralo, da je razstava zagotovljena.

Sledeče vabilo ima namen, tudi vsa ona založništva, fabrike in druga podvzetja in društva, katera v tej stroki producirajo, in katerih naslovi so bili do sedaj odboru neznani in se jim tedaj okrožnica ni mogla doposlati, opozoriti na stalno razstavo učnih pripomočkov v Gradci in je povabiti, naj se vdeležijo.

Sledeče točke so podlaga razstavi, po katerih se ima razstavitelj in odbor ravnati:

1. Vsak producent podari razstavi po eden komad svojih izdelkov in ga „franco“ doloži; potem nima razstavitelj nikakoršne druge skrbi.
2. Vsak komad dobi nepogojno tak prostor, da se lahko opazi.
3. Pri večjih zbirkah se tudi, ako je treba, posebna omara, ali tudi polica dovoli.
4. Zadnji čas doloži natančno določi den, kedaj se ima odpreti razstava.
5. Tudi novi izdelki, kateri bodo po odprtju razstave dovršeni, se prejemajo.
6. Cena, imeniki in čedne tablice itd. itd. so že zaradi kupčijskega prospeha potrebni.
7. Odbor in razstava sta stalna in je poglavitna naloga odborova trgovinsk dobiček razstavnikov bezstransko in vestno pospeševati.

Vse reči naj se pošiljajo na Jakob Lochbihler, Director der Franz Josef Schule in Graz. Odbor stalne razstave učnih pripomočkov v Gradci.

Kaj pišejo naši časniki?

„Slovenec“ pripoveduje tole: Pred nekimi dnevi sta prišla dva kmeta iz Novomeške okolice na Dunaj, da bi cesarja prosila pomoči v nekež zemljiško-odveznej zadevi. Nobeden izmed njih ne ume besedice nemški in ne zna ni brati ni pisati. Na dunajskem kolodvoru najdeta k sreči postrežčeka, ki je doma iz Kranja in ju pelje seboj, da pri njem prenočita. Drugi dan ju pelje k našemu na Dunaju bivajočemu rojaku dr. K., ka-

terega prosita, da bi jima preskrbel pristop k cesarju. Pelje ju v kabinetno kancelijo, kjer se jima naroči, da naj prihodnji den prideta. G. K. jima je priporočil, naj se preskrbita s tolmačem, ki ju bode spremljal k cesarju in mu njuno prošnjo nemški povedal. Drugi den po avdijenci prideta g. K. pravit, kako sta opravila. Omenjeni postrežček se je bil pač praznično opravi, ter ju je spremil v dvorno palačo, k cesarju pa ni šel z njima, ampak sta šla čisto sama. Kako pa so govorili cesar, vpraša ju g. K., po nemški, ali ne? Prav po domače, kakor mi govorimo, odgovorita kmeta, ki se jima ni zdelo prav nič čudno, da cesar s slovenskim kmetom govori slovenski. Pred njima bil je pri cesarju neki priprost Hrvat. Naša slovenska kmeta je ganila tudi velika prijaznost cesarjeva, in rekla sta zavzeta: Kako dobro bi bilo, ko bi bili tudi uradniki tako prijazni in dobri z ljudmi, kakor so naš presvitli cesar! Po avdijenci se jima je reklo, naj gresta v kabinetno kancelijo, kjer sta dobila še vsak nekoliko goldinarjev za popotovanje.

„Slov. Gospodar“ poroča, da je gosp. dr. Rađej in njegovi slovenski tovarši v deželnem zboru v Gradcu staval interpelacijo ali vprašanje: Ali je visoki vladi znano, da se nemški „Schulverein“ vtika v naše slovenske šole, posamezne učitelje obdaruje, jih pri izpeljavi šolskega načrta moti in jih tako odvrta od namena, katerega ljudska šola doseči namerja, in kaj meni visoka vlada v tej zadevi storiti?

„Soča“ naznanja, da je gosp. dr. Tonkli v deželnem zboru v Gorici staval predlog, naj se §§. 3 in 13 volilne postave tako preuredita, da bojo imeli pravico voliti vsi, ki pet goldinarjev davka plačujejo in da bode vsako mesto, vsak trg in zavoljo obrtnosti imenitni kraj tudi ob enem volišče.

Kaj dela politika.

Presvitli cesar so trem ministrom grofu Falkenhajnu, dr. Pražaku in baronu Conradu podelili red železne krone prve vrste. To je imenitna reč, kajti priča, da ministri ravnajo po mislih in volji svitlega cesarja. Naj da levičarji napravljajo shode in v svojih govorih udrihajo po ministerstvu, — naj da dopisuni pisarijo v svojih časnikih in hujskajo, kakor in kolikor jim je ljubo: vse je bob ob steno, ministerstvo grofa Taaffeja stoji trdno, zavživa zaupanje svitlega cesarja in vseh pravih Avstrijancev, katerih je sila veliko več, kakor kričačev „fakcijske opozicije“; narodi se bojo med seboj spravili in pomirili in Avstrija bode mirna, močna in slavna. — V Bosni in Hercegovini je spet pokoj in generala Dahlen in Jovanovič sta sprejela od svitlega cesarja lepo pohvalo in visoko odlikovanje. Vojaki se vračajo domu. — Centralna komisija za vravnanje zemljišnjega davka prične svoje delovanje 15. sept.; deželne komisije povsod marljivo delajo; Bog daj vsem srečo! — Na Ogrskem so ljudje čedalje bolj hudi na Jude; zavoljo zaklane krščanske deklice še sedež ni vse jasno, le to je minister Pauler sam rekel, da je bila deklica Esther Salomosi res umorjena. — Na Koroškem bomo imeli tri volitve za deželni zbor. Svoj mandat so od-

ložili gg. Pongratz, Otič in Petritz. 31. julija bode volitev na mesto dveh prvih v lavantinske dolini; konservativci mislijo menda voliti gg. Pötscha in Sajovica, dva vrla, poštena moža. Na mesto Petritza bojo volile kmečke občine Celovške okrajne glavarije; kdaj pa, se še ne ve.

V Berlinu je finančni minister Bitter odstopil in prišel na njegovo mesto tajnik Scholz. — Na Laškem je navstalo tako uboštvo, da koloni to je kmečki delavci nočejo več delati in se puntajo. — Francozi, ki so zavoljo svojih nevernikov že toliko pretrpeli, se še niso zmodrili in še vedno hujskajo zoper vero in cerkev. — Na Angleškem se štrana ne bode z lepo zavnala; Irci strašno razsajajo in omilovanja vredna hudodelstva doprinašajo; veliko angležev so že ranili in celo umorili. — Na Ruskem imajo z nihilisti veliko opraviti, tu in tam jih zasledijo in zaperajo; pa vse nič ne pomaga. — Turčija zdaj Angležem in Francozom zobe kaže. Ona trdi, da ima v Egiptu le ona sama oblast in pravico zaukazovati. Kakor se kaže, more se iz Egiptovske moke še huda vojska speči: vse se na boj pripravlja na suhem in na morji. — 30. junija so Guiteau, ki je predsednika v Ameriki vstrelil, ob glavo djali.

Gospodarske stvari.

Kaj je storiti meseca avgusta.

Opravila na polji se nadaljujejo. Detelja za seme se požene, konoplje se izrujejo. Ako imaš slabe travnike, najboljši čas je, da jih s travnimi semeni poseješ. H koncu meseca se mora že otava seči. Ako daš zdaj omlačeno žito v mlin, dobro ga poprej posuši, sicer kruh rad plesnija in je nezdrav. Popolnoma zrelo sadje je zdravo, nezrelo je silno škodljivo. Nezrelo sadje, ki prežgodaj z dreves popada, zná se prešičem pokuhati. Kokošja jajca so tega meseca najstanovitniša, zato se namočijo v olje ali v kako drugo mast, da se jim potnice zapró, in se potem v pepelu, pesku ali v otrobih za zimo shranijo. Volnata oblačila večkrat izpraši, da jih moli ne bodo pregrizli. Na sadnjem vrtu naj se cepljenim drevescem obezila odjenjajo, tudi naj se oplevejo in okopljejo.

Za poduk in kratek čas.

Častitim „Mir-ovim“ čitateljem podajam danes kratek životopis moža, ki je bil vseskozi poštenjak, vrl mož, blag gospod. Posebno Vi, slovenski Korošci, ste lahko ponosni na tacega značajnega moža, ki se je rodil iz vaše krvi, ki pa je hotel tudi biti vedno zvest sin tega naroda, iz katerega je izrastle.

Životopisno črtico rajnega gospoda Pavlja Warauna, praktičnega zdravnika v Škocjanu na Dolenjem Kranjskem Vam želim, če tudi precej pozno, v sledečem vsaj površno napisati.

Dragi slovenski Korošci! posnemajte tak značaj, ki tudi pri vseh neugodah oddaljen od ljubelega doma ni pozabil, da je Slave sin.

Pokojni gospod Pavelj Waraun bil je rojen na slovenskem Koroškem v fari Sv. Šte-

fana ob Zili dne 25. januarja 1824. Bil je sin čisto kmečkih staršev. Kje se je šolal, mi ni znano čisto natančno. Toliko še vem, da ga je pred nekoliko leti nek star učitelj Janah od Sv. Štefana tukaj obiskal in mu je ranjki gospod jako stregel in ga zelo čisljal, berš ko ne je bil ta gospod njegov prvi učitelj seveda v domači šoli. Znano mi je na dalje in slišal sem ga samega praviti, da sta bila rajna dr. Janez Bleiweis in prof. dr. Melcar njegova učitelja, katere je imel vedno v hvaležnem spominu. Prišel je pred kacimi 35 leti v Škocjan kot praktični zdravnik. Ker je bil še čisto neznana oseba, mu je šlo s početkom jako trdo; priden in potrpežljiv je bil in premagal je vse težave, ki so mu grenile življenje.

Njegovo ime je postalo v kratkem obče znano, ne le v domači fari, temuč po vseh sosednih krajih, da! v malih letih po celem Dolenjskem.

Leta 1857. bilo je zanj nesrečno leto. Peljal se je namreč blagi gospod 15. decembra na brodu čez Krko. Plašna konja vstrašita se vode in skočita z vozom vred v globoko reko. Življenje so mu otehi brodarji, prejšno trdno zdravje je pa zgnilo za vse pozneje življenje. Nekatera leta mu je bilo bolji, druga spet slabeje. Vlani o vseh svetih prijela se ga je huda jetika, da je moral odslej ostati vedno v postelji. V boleznih je rad videl svoje prijatelje pri sebi in jim vedno vedel veliko povedati. Njegova najboljša gosa soproga Elizabetta mu je vedno dokaj lepo stregla. Ko rajni zdravnik čuti, da so njegovi dnevi soštetni, piše sam v Ljubljano gosp. Doberletu po mrtvaško rakvo. Ko mu jo pripeljejo, pravi: „No, hiša moja je že tukaj; sedež sem pa z vsem preskrbljen.“ Od dne do dne postajalo mu je hujše.

Letos v praznik Gospodovega darovanja 2. svečana zjutraj ob 2 uri je zdihnil vrli mož svojo plemenito dušo. Pridobil si je veliko premoženje, postavil si je lepo poslopje in o njegovej smrti razveselila je slovenske dijake vesela vest, da je ranjki gospod lepe ustanove ali štipendije napravil.

(Konec pride.)

Smešničar.

Dva sta se tepla. Tretji jih hoče vmiriti, ali oba nanj planeta in ga na glavi hudo ranita. Zdravnik mu doma rane izpira, obezuje in s malimi kleščicami zdrobljene koščice iz glave poteguje. Pogledati morem vsaj tudi vaše možgane, pravi zdravnik, če niso morda tudi ranjeni. Pustite to, reče naglo bolnik, saj bi bilo vaše delo tako zastoj, ker nimam možganov, sicer bi se ne bil mešal med tepeže.

Kaj je novega križem sveta?

* V Trbižu je 8 letni fant padel v potok Zlico in je zibnil. — Ravno tu je delavca Fr. Čokarjemen neke mašine zgrabil za jopič, ga okoli kolesa zasukal in ga zmečkal. — Ribič Zima Jože v Doljeh pri Otoce je v celovškem jezeru vjež 1 cent težko ribo, ktere pravimo kit ali „Waller“; kit je 6 črevljev dolg, glava pa 1 črevelj široka. — Že je skorej pet nedelj, kar je bilo Medardovo in vreme se še noče vstanoviti, prej ko ne bomo imeli nestanovitno uro celih šest

nedelj. Žetev se je začela, le spravljati se brani. Na pšenico rija sili, sirk pa kaj lepo kaže. — Blizo Starega Dvora je našla na potu šolarca v nekem papirčku zavito belo štupo; 4 otroci so pokusili in hitro sta dva fanta umrla. Najdena štupa je bila mišica. — V Lipi blizo Saksenburga je 7 pohišttev pogorelo, v Kotarčah pa velik škedenj. — Dobro znani Stahlberg, ki je bil nekdej posestnik grajščin pod Vetrovom in na Trbižu, na Dunaji še živi; že 90 let star je še ves gibčen in vesel. — Slišimo, da bode deželna komisija za uravnanje zemljiškega davka te dni svoje delo dokončala. — V Belace se je nek vojak v Št. Lenartskem jezeru utopil. — V okrajih Grške nadsodnije jih je bilo leta 1881 k smrti obsojenih 13, pa vsi so bili od presvitlega cesarja pomiloščeni in v ječo obsojeni. — Neki človek, postaran, v postergani obleki čč. frančiškanov, po imenu I. E. se klati že leta po Koroškem in nadleguje posebno duhovne. Ta človek ni frančiškan, spričevala so prisleparjene, on sam pa grd slepar. Opozorujemo gg. duhovne, naj mu duri pokažejo. — Požarna bramba v Dolenjeh Vesih pri Ribnici napravila je loterijo in poslala tudi nekoliko srečk požarne brambi na Beli (Fellah) pri Beljace, da bi se tam spečale. Nemški gasilci pa so vrnili srečke nefrankovane s pristavkom: „Mit dem Bermerken zurück, dass angesichts der obwaltenden nationalen Verhältnisse in Krain unter unserer deutschen Bevölkerung ein Absatz dieser Lose gar nicht versucht werden kann. Anton Moritsch m. p., Hauptmann.“

* V Šmihelu na Dolenjskem je lepo nedeljo pri slovesnej procesiji bilo res lepo število kmečkih deklet s pečami na glavi in s svečami v rokah, kar je v resnici vredno očitne pohvale; s tem so pokazale celemu svetu, da so v resnici verne in poštene Kranjice, ki se ne sramujejo svojega kmečkega stanu in so ponosne na svojo domovino, njene lepe šege in noše! — V Hrošah blizo Smlednika na Kranjskem so 21. junija tri hiše pogorele. — V Ljubljani so novemu gospodu župauu Petru Graselu na predvečer njegovega godu čitalnični pevci zapeli lepe domače pesmi. — V nedeljo — 2. julija — je napravila Ljubljanska čitalnica v prostorih čitalničine restavracije veliko besedo in bogati bazar na korist „Narodnemu domu“. — Vas Čerovec na Gorijančih na Dolenjskem je do tal pogorela — okoli 30 hiš; pijani zidarji so menda zatrosili ogenj! — V Vipavi je umrl sloveči rodoljub in izvrsten duhovnik č.g. dekan Juri Grabrijan, 82 let star. — 15. avgusta se bode v rojstno hišo rajn. gosp. J. Jurčiča na Muljavi pri Zatičini vzdala spominska plošča; svečanost bode slavna, pa jo je rajni tudi zaslužil. — Gregorčičevih slovečih poezij se je v nekaj tednih razprodalo 1400 iztisov. Dobro! — V Kamniku je za poveljnika požarne straže bil izvoljen gosp. Julij Starè, ne pa znani Keצל. — Blizo Košane na Notranjskem je strela ubila nekega gospodarja, očeta več malih otročičev. — Na zgornji Krki so raki popolnoma zdravi. — Stare petake jemlje za plačilo g. F. X. Souvan v Ljubljani do leta 1885 v polnej vrednosti.

* Na Štajerskem je J. Horn hotel pokazati, kako zna plavati, pa se je vtopil v Savi. — Slovenskih tiskovin sodnije na Štajerskem in

Kranjskem še niso dobile. Kako je na Koroškem, ne vemo? Dolgo jih vozijo iz Gradca, slednjič pa jih morajo vendar enkrat pripeljati. — Ljudski šol na Štajerskem je leta 1881 bilo: Nemških 525, slovenskih 135 in utrakvističnih (mešanih) 85. Čisto slovenske šole ni prav za prav na Štajerskem nobene šole; na vseh se več ali manj nemščina, začetkom kot učni predmet, potem, če mogoče, pa kot učni jezik, uči. — V Mariboru se študenti na gimnaziji slabo obnašajo. Ni dolgo, kar jih je bilo 40 kaznovanih, ker so krčme obiskovali; preskušnje zrelosti (Maturitätsprüfung) so dokaj slabo izpadle; izmed 26 studentev jih je le 10 dobro napravilo. — V Mariboru, če kak tujec po slovenskih časnikih v kavarni poprašuje, zakrohota se mu pričujoči gostje zasramljivo v obraz, kakor da bi zahteval kak kitajski časnik; to je lepa omika! — V Šmartnem na Pohorju je ob 8 uri zjutraj strela udarila v šolo, pobila gosp. učitelja Lešnika, eno žensko in ranila še drugo žensko. — Pri Mariboru je strela poškodovala eno žensko in mesarja pri sv. Jurju, in na drugi vesi ubila kravo in tele. — V Dobrni pri Celju se je utrgal oblak, vse poplavlil in vničil pridelke. — V Trbovljah je v kmetijski podružnici kmetom bil prečitana lep slovenski spis živinozdravnika gosp. Heineja o živinorejstvu, gospod nadučitelj je Valentinič pa je razlagal o vrednosti razne krme. Hvale in posneme vredno! — V Središču na Štajerskem je na pošti vstaljena gospodična trda Nemka. Kdor hoče imeti slovenskih listnic ali dopisnic, popraša ga zasramovaje: „Wie weit werden sie kommen mit dieser windischen Sprache?“ Naj se gospica ne briga, kako daleč pridemo s slovenskim jezikom, ker to ne spada v njen uradniški posel, naj bode malo manj jezična in naj pomisli, da je ona zaradi strank v službi in ne narobe.

* V Trstu pri razstavi se bode tudi kazala listnica ali korespondenckarta, na kateri je pisanih 9000 besed! — V Trstu se nahajajo po mestu bankovci, na katerih so tiskane besede: „Kaufet nur beim Christen — kupite le pri kristjani!“

* V nekej vesi na Ogrskem je krščanska 14 letna deklica Ester Solimossy zibnila, da od nje ni duha ne sluha. Zagnal se je glas, da so jo judje za svojo veliko noč zaklali. Med kristjani je navstal strašen hrup in tudi vse oblastnije so bile po konci. Popraševali so po njej in staknili vse kote, pa le ni od nje nobene sledi. Večkrat se je slišalo in bralo, zdaj jo imajo, pa vselej je bila besa. Une dni so ribiči iz vode privlekli neko truplo, katero je imelo obleko Esterjevo, pa glej! ni bila prava. Prišlo je na den, da je najdeno truplo bilo v nekej bolnišnici vkradeno in v obleko Esterjevo zavito. Prej ko ne se je res kako hudodelstvo doprineslo in oblastnija je že več ljudi zaprla, med njimi tudi tistega, ki pri judih živino kolje za daritve. Ljudje so na jude vsi razkačeni.

* „Slov. Narod“ piše: „Žalostna je prikazen, da je po Gorenjskem razširjeno premalo slovensko časopistvo. V redkej gostilni dobi se slovenski list! In kdo je temu uzrok? Narodnjaki sami. Zdjaj o poletnem času pogostoma dohajajo narodnjaki v naše kraje, pa nihče se ne oglasi

za slovenski list. Često sem že vprašal katerega gostilničarja, tudi v Bledu, zakaj nima nobenega slovenskega lista, pa mi je odgovoril: Saj jih nobeden ne bere! Pridejo narodnjaki iz Ljubljane k meni, ostanejo dalje časa tu, pa nihče ne popraša po slovenskem listu. — To je greh, to je samomor, gospoda moja! Posnemajmo vrle Čehi, ki v vsakej gostilni, v vsakej kavarni zahtevajo svojih listov. Idi in stori tudi ti tako in gotovo se bodo razmere izboljšale.“

* (Banki „Slaviji“) pristopilo je v prvem četrtletju t. l. 12.573 novih členov, ki so zavarovali kapital 11.741.025 gld. 3 kr., ter za to vplačali zavarovalnine in pristojbin 345.682 gld. 36 kr. Za škode plačalo se je v tej dobi 123.276 gld. 89 kr. Samovpravna društva za zavarovanje vžitka in pokojnin napredujejo tem bolje, čem bolje se širi spoznanje o važnosti te vrste zavarovanja za različne stanove. Najboljši dokaz temu je število členov teh društev; do konca marcija t. l. oglasilo se jih je namreč 490 na novo. Pokojnin bilo je do tega dne zavarovanih 88.202 gld. 82 kr., vpisane vloge pa obnašajo že 354.172 gld. Zastopniški pokojninski zavod broji do 31. marcija t. l. 3765 vdeležnikov in pokojninski fond je narastel na 24.672 gld. 51 kr. v gotovini in vrednostnih listinah.

Duhovniške zadeve v Kerški škofiji.

ČČ. gg. so postali župniki: Bitner Guido na Trbižu, Kristijniak Andr. v Steuerbergu in Wappis Ferd. v Št. Paternijonu.

Loterijni srečki

od 1. julija.

Dunaj 18 25 40 89 86
Gradec 79 57 43 25 28

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	
Pšenica . . .	4 90	—	4 30	4 51	4 50	5 —	4 90	4 28								
Rž . . .	3 17	—	2 85	3 17	2 95	3 25	3 50	3 06								
Ječmen . . .	2 87	—	2 80	2 92	—	3 25	2 80	2 78								
Ajda . . .	2 59	—	2 70	2 68	1 85	—	2 40	2 56								
Oves . . .	2 10	—	1 85	1 83	1 80	2 —	2 —	1 94								
Proso . . .	2 68	—	2 80	—	—	—	—	—								
Ber . . .	4 80	—	4 70	4 27	5 —	—	4 70	4 85								
Turšica . . .	3 36	—	2 90	3 05	2 85	3 25	2 80	3 06								
Grah . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
Leča . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
Bob . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
Fižol bel . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
„ rudeč . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								

Žitna cena bje na viš, in tudi živinska cena je vstala lepa; posebno se poprašuje po pitani živini. V Železni Kapli so volje — lepo živino — plačevali po 36 do 38 gold. stari cent. Slovenci! skrbite za lepo živino. — Pri teletih, piščetih, maslu in drvih je ostalo vse pri starem.